

Unkari - runoilijoiden ja kirjailijoiden luvattu maa

TOUKOKUUSSA tyypillinen suomalainen maanantai aamu, kylmä ja sateinen. Kello oli vaille kuusi, kun saavuimme Rissalan lentokentälle. Matkaan oli lähдösä viisi oppilasta ja kolme opettajaa - kaikki enemmän tai vähemmän väsyneinä. Itse olin nukkunut vain vajaat kolme tuntia. Se ei kuitenkaan haitannut ketään meistä, sillä tiesimme pian pääsemme lämpöön.

Hooked on books -kirjallisuusprojektin matka Unkariin oli alkamassa.

MATKAMME tarkoitus oli osallistua EU:n Erasmus+-projektin ensimmäiseen tapaamiseen. Projektiin osallistui oppilaita myös Unkarista ja Romaniasta. Uskoimme tapaamisen olevan erittäin mielenkiintoinen, lähinnä jo senkin kannalta, että joutuisimme pärjäämään englannin kielellä seuraavan viikon. Se ei kuitenkaan haitannut meistä ketään, pääsisimmehän ainakin puhumaan meidän kaikkien yhteisestä intohimosta: kirjoista ja kirjallisuudesta.

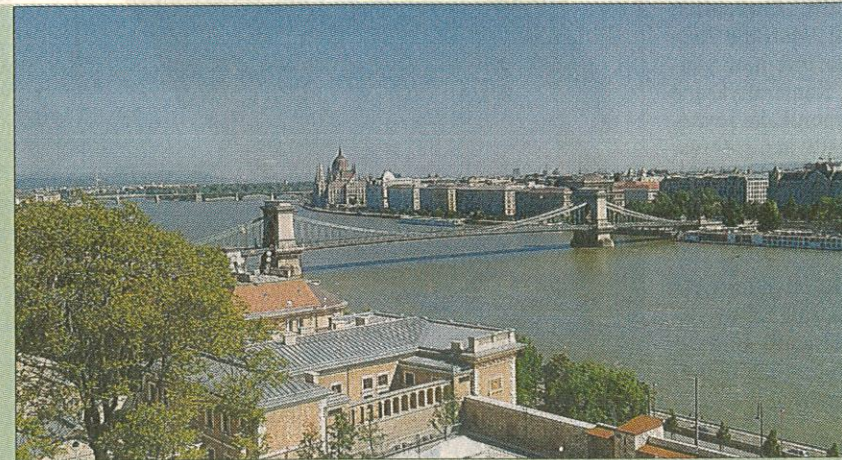
Meidän osaltamme matka alkoi lennolla Rissalasta Helsinkiin, josta jatkoimme Budapestiin. Budapestissä meitä vastassa olivat Unkarin koulun projektivastaava Teresa, lämmin sää ja vihreys. Pakko kyllä myöntää, että vaihdos Suomen koleasta ilmasta aurinkoiseen +25-asteiseen säähän oli oikein mukava lisä tapaamiselle.

ENSIMMÄINEN päivä menikin Budapestiä kierrellessä ja maisemia ihaillessa. Tulihan pakollinen ostosreissukin heitettyä. Illalla rojahdimme väsyneinä sänkyihin mahat täysin paikallisia herkkuja.

Tiistaina meitä odotti Budapestin kiertoajelu ja tunnettujen nähtävyyksien katselu. Puolen päivän jälkeen muokamme liittyivät myös Unkarin ja Romanian koulujen oppilaat. Yhdessä kävimme muun muassa Kansallismuseossa ihastelemassa unkarilaista taidetta englanninkielisen opastuksen kera ja tutustumassa unkarilaisiin ensimmäisen maailmansodan aikaisiin kirjailijoihin Sandor Petöfin museossa. Myöhemmin illalla pakkasimme tavaramme, hyppäsimme linja-autoon ja lähdimme kohti varsinaista projektin paikkaa, Bonyhadia. Perille päästyämme kävimme vielä yhdessä syömässä paikallista ruokaa, minkä jälkeen hyvästelimme muut suomalaiset ja majoituimme kukin oman unkarilaisen parimman perheeseen.

KESKIVIIKKOAMUNA heräsimme aikaisin ja lähdimme tapaamisemme keskukseen, Petöfi Sandor Evangelikus Gimnaziumiin, siis paikalliseen kouluun. Siellä meitä odotti avausseremonia, jossa käytiin tapaamisen ohjelmaa tarkemmin läpi. Seremonian jälkeen pääsimme kurkistamaan, mitä näyttää unkarilainen arki ja koulunkäynti. Olimme itsekkin mukana seuraamassa muutamalla oppitunnilla. Iltapäivästä kävimme tutustumassa paikallisiin kirjailijoihin ja heidän muistomerkkeihinsä sekä yhdessä paikallisista museoista.

Reissumme aikana kä-

Yhteiskuvassa suomalaiset, unkarilaiset ja romanialaiset Bonyhadissa kirjailija Mihály Vörösmarty'n muistomerkin luona.

Huikkeitä maisemia.

vimme nimittäin lähes joka päivä vähintään yhdessä museossa ja kahta museota lukuun ottamatta kaikissa kierrokset ja opastukset olivat unkariksi. Unkarilaiset ja äidinkielenään unkaria puhuvat Transilvanian alueelta tulleet romanialaiset ymmärsivät kaiken loistavasti, kun me taas näytimme heille esimerkkiä suomalaisen turistin käyttäytymisestä.

Kävelimme kiltisti ihmismassan mukana ja nyökkäilimme silloin tällöin oppilalle ikään kuin merkiksi, että kuuntelemme ja olemme vielä toistaiseksi hereillä. Ystävyytyttyämme muiden oppilaiden kanssa paremmin he alkoivat kääntää opastuksia meille englanniksi, mistä olimme erittäin kiitollisia. Pystyimme ymmärtämään sentään jotain muutakin kuin särkevien, hiertyneiden jalkojemme huudot. Kahdeksantuntisen koulupäivän jälkeen pääsimme viimein takaisin perheisiin ja voin vaikka lyödä vetoa, että lämpimän ilman, auringon paisteen ja museoretken jälkeen kenenkään meistä ei tarvinnut kauaa odottaa unta.

TORSTAI oli hyvin pitkälti samanlainen päivä. Aamulla aikaisin ylös, parille oppitunnille osallistuminen ja taas kiertelemään ja tutustumaan paikallisiin nähtävyyksiin, joihin yllättäen kuului myös museo, kirjailija Mihály Babitsin kotimuseo. Tällä kertaa kävimme hiegan Bonyhadin vierisissä kaupungeissa. Palattuamme illalla takaisin koululle kaksi meistä lähti Pecs-nimiseen kaupunkiin katsomaan musiikkia Jeesusken kärsimyksistä. Esitys oli mielenkiin-

toinen, vaikkakaan emme ymmärtäneet ollenkaan ja samaan aikaan Suomi tippuikin jääkiekossa jatkopeleistä.

Perjantaina lähdimme heti aamusta ajamaan kohti Balaton-järveä. Matkalla pysähdyimme jälleen kahden unkarilaisen runoilijan, Istvan Feketen ja Attila Jozsefin, museoon. Viimeistään tässä vaiheessa meille selvisi, että Unkarissa on monia runoilijoita ja kirjailijoita. Heistä lähes jokaiselle vähääkään tunnetulle oli perustettu museo. Ja meistä alkoi tuntua, että jokainen näistä museoista oli meidän matkamme varrella.

MAJAPAIKKANAMME seuraavan yön ajan toimi pieni paikallinen hotelli Revfülopissa. Illalla meillä oli yhteistä iltaohjelmaa, johon lukeutui muun muassa kirjallisuudesta puhuminen ja unkarilaisen laulujen laulaminen. Piti meidänkin opettaa heille jokin suomenkielinen laulu, kun he sitä niin vaativat. Ensimmäinen perinteinen suomalainen laulu, jonka saimme pähämme, oli Ukko Nooa. Ja sitä sitten laulettiinkin muutamaan kertaan matkan aikana. Muista oli niin hauskaa opetella laulamaan suomeksi ja me opetimme heitä mielellämme.

LAUANTAINA pikaisen ostoskierroksen jälkeen lähdimme ajamaan takaisin kohti Bonyhadia ja päätösseremoniaa, sillä Romanian oppilaat lähtivät jo lauantaina kotiinsa. Seremonia oli oikein mukava, jälleen musiikki- ja kirjallisuuspainotteinen. Seremonian viimeisellä perinteinen unkarilainen ateria herkkuihin. Sunnuntaina vietimme per-

hepäivää pariemme ja heidän perheidensä kanssa. Kaikki suuntasivat hieman eri suuntiin, mutta pian huomasimme, että kuljimme lähes samassa porukassa kaikki. Jälleen herkullista ruokaa ja nähtävyyksiä, mutta tällä kertaa ei enää museoita. Onneksi.

Maanantaiaamuna kohetasimme surullisen faktan: kotiin päin olisi lähdeittävä. Kahdeksan päivää kului nopeasti eikä säässä tai seurassa ollut mitään moittimista. Saimme paljon uusia ystäviä, opimme paljon kirjallisuudesta ja ennen kaikkea tutustuimme unkarilaisiin perinteisiin. Tuntui hieman haikkealta lähteä kohti Budapestin lentokenttää, mutta toisaalta olihan ihan mukava palata takaisin Suomeen. Eihän se sääkään voi olla niin masentava kuin muisteltiin, eihän? Eipä niin, Suomen säähän on aina yhtä iloa... Pieni ero oli aamun Budapestin paikallisten mielestä kylmän +23-asteisen auringon paisteen ja Rissalan +5-asteisen vesisaiteen välillä. Säästä huolimatta palaaminen oli kuitenkin mukavaa, vaikkakaan suomen kielen taivutukset eivät meinanneetkaan onnistua viikon englannin kieli-työviikon jälkeen.

JALKOJA särki, kaikkia väsytti ja matkalaukut olivat ratketa tuliaisten määräst, mutta reissu oli kaiken kaikkiaan loistava. Kuvia selaillesamme siirrämmekin jo katseemme ensi syksyn seuraavaan tapaamiseen Romaniassa. Ja totta kai aloimme jo miettiä, mitä me keksimme heille, kun he vuoden päästä saapuvat Suomeen.

MIA VÄNTTINEN